

ÖNÜMÜZDEKİ GÜNLER DAHA KARANLIK OLACAKTIR

EMO Başkanı Bülent Damar 6.11. 1979 günü yaptığı basın toplantısında elektrik kesintileri üzerine aşağıdaki açıklamayı yaptı.

"Bugün yine büyük kentlerde günde 34 saat programlı ve bir o kadar da programsız elektrik kesintileri yaşanmaya başlandı. Ashında öteki kentlerde ve özellikle kamuya bağlı büyük sanayi tesislerinde elektrik kesintileri uzun zamandan beri devam etmekte idi. Mart ayında yıl puantından çıkmış olması ve hammadde yokluğu nedeniyle bazı sanayi kesimlerinde elektrik tüketiminin tahmin edilen şekilde artmaması sonucu olarak Türkiye'de elektrik kesintilerinin kalktığını ve bundan böyle de artık hiç kesinti olmayacağını söyleyenler bugün yalnızca tahminlerinde yanıldıklarını söylemekle mi yetineceklerdir?"

Gerçek dün olduğu gibi bugün de ortadadır. Halkın % 50'si karanlıkta olan Türkiye ürettiği elektrik açısından kendine yeterli olmayan bir ülkedir. 1978 yılında 621 milyon kwh elektrik enerjisi Bulgaristan'dan ithal edilmiştir. 1979 yılında ise Bulgaristan ve SSCB'den bir milyar kwh elektrik enerjisi ithal edilecektir. 1978 yılında karşılanamayan elektrik enerjisi tüketim istemi 1.3 milyar kwh olmuştur. 1979 yılının ilk altı ayında ise karşılanamayan tüketim istemi 600 milyon kwh olmuştur. 1979 yılı sonuna kadar ise en iyimser tahminle kesinti

ve kısıntılar 2.1 milyar kwh'ı bulacaktır. Bu rakamlar 1978'e oranla 1979'da karşılanamayan elektrik enerjisinde, yani kesinti ve kısıntılarda % 60 artış olduğunu göstermektedir.

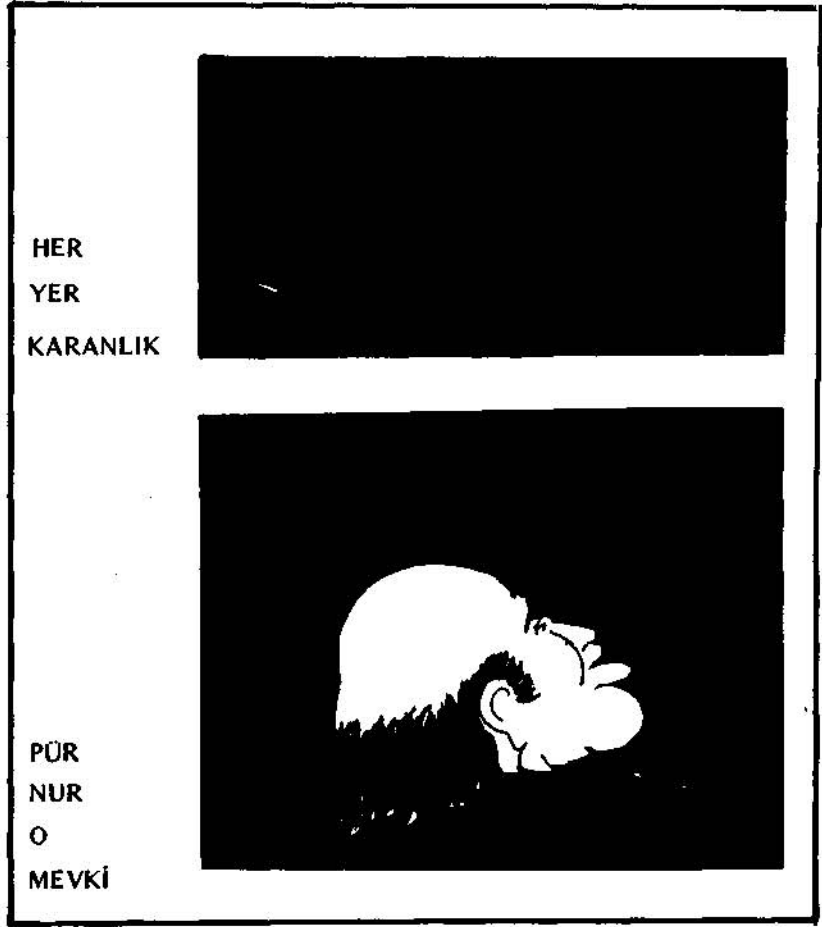
Bugün Türkiye elektrik sisteminde güç olarak 700 - 800 MW açık vardır. Aralık ayı ortalarında devreye alınacak olan 250 MW gücündeki Hasan Uğurlu (Ayvacık) su santrali ile elektrik enerjisi üretimindeki açık belli oranda azalacak ise de yılda en az % 9'luk artış gösteren elektrik istemi açısından bunun yakın geleceğe gözle görünür bir yarar olmayacaktır.

Bugüne kadar uygulanan çarpık enerji politikası nedeniyle bugünleri yaşamak zorunda bırakılan Türkiye'de bugünkü yapının sürmesi halinde elektrik enerjisi sektörünün içinde bulunduğu bunalımdan çıkması olanaksız görünmektedir. Genel bir ekonomi modeli olmayan Türkiye'de bu modele bağımlı olarak yapılması gereken bir enerji modeli ve bunun bir bölümü olarak da elektrik enerjisi planlaması yoktur. Elektrik enerjisi üretim ve tüketim planlaması el yordamı ile ve değişen yönetimlerin, zorlayan ekonomik koşullara bağlı olarak aldıkları günlük veya çok kısa dönemli önlemlerle, yapılmaya çalışılmaktadır. Dün bu sektörü fuel-oil santraller ve gaz türbinleri ile % 50'yi aşan oranlarda dışa bağlayan yönetimler bugün

artık bu gibi yöntemleri kullanamaz olunca öz kaynaklarımıza dönme zorunda kalmışlardır. Fakat öz kaynak değerlendirilmesi yani su ve linyit santrallerinin kurulması zamana ve bundan da önemlisi ekonomik koşullara bağlıdır. Bu sektörde dışa bağımlılığı artırıcı girişimlerde uluslararası tekeller kolaylıklar sağlamaktadırlar. Akkuyu Nükleer Enerji Santralına kredi verme yansı bunun en somut örneğidir. Buna karşın aşağı Fırat Havzası gibi su kaynaklarımızın değerlendirilmesi için gerekli olan 200-300 milyon Dolar bir türlü sağlanamadığı için bu proje her gün biraz daha ertelenmektedir.

TEK'in resmi raporlarında önümüzdeki yıllarda elektrik enerjisi açığının giderek büyüyeceği belirtilmektedir. Şöyle ki eğer bugünden geçtiği belli olan projeler planlanan zamanlarında gerçekleşse bile 1980-1983 yılları arasındaki elektrik enerjisi açıkları sırasıyla 1980'de 6.8 milyar kwh, 1981'de 4.9 milyar kwh, 1982'de 2.9 milyar kwh, 1983 yılında 1.8 milyar kwh olacaktır. Bu rakamlar en iyimser tahminlerle bile önümüzdeki günlerin bugünlerden daha karanlık olacağını göstermektedir. O halde ne yapılmalıdır?

Bugün Türkiye'de üretilen elektrik enerjisinin yaklaşık % 75'i sanayide tüketilmekte ve sanayide tüketilen bu enerjinin % 87 kadarı ise ara ve tüketim malları üreten sanayide tüketilmektedir. Yani önemli miktarda elektrik enerjisi gazoz, çiklet, jilet, lüks yiyecek maddeleri, vb. ülke ekonomisine yararlı olmayan ve adına sanayi denen tesislerde tüketilmektedir. Ayrıca Türkiye'de sa-

naide tüketilen elektrik enerjisinin ekonomik olarak yani tutumlu olarak kullanılmadığı bir ülkedir. Elektrik enerjisi tüketiminde bu iki etken dikkate alınarak ülke ekonomisi için yararlı olmayan lüks tüketim sanayi tesislerinde tüketimin kısıtlanması ve elektriğin tüm sanayide tutumlu kullanılması için artık herkesçe bilinen yöntemlerin, yani birim kwh başına daha çok iş üretimi sağlanması yöntemlerinin kullanımının denetiminin sağlanmasıyla

zaten ancak % 50'si elektrikten yararlanmakta olan halkın belli bir oranda karanlıkta kalması önlenebilir.

Yukarıda saydığımız önlemlerle belirttiğimiz gibi ancak evlerde kullanılan elektriğin kesilmemesi sağlanabilecektir. Elektrik enerjisi sektöründeki var olan bunalım ise bir sistem sorundur ve ancak halk yarana yapısal bir değişimle çözülebilir."

25. DÖNEM EMO III. KOORDİNASYON KURULU TOPLANDI

Odamız Merkez, Ankara, İstanbul, İzmir Şube Yönetim Kurulları ile Eskişehir ve Adana temsilcilerinin katıldığı III. Koordinasyon Kurulu 20-21 Ekim 1979 tarihlerinde Ankara'da yapıldı. TMMOB, Merkez, Şubeler, Eskişehir ve Adana temsilcilerinin çalışmaları üzerine bilgi

verildi ve II. Koordinasyon Kurulunda alınan eğilim kararları gözden geçirildi. EMO III. Koordinasyon Kurulu toplantısından sonra basma şu açıklama yapıldı:

Halkın yaklaşık % 50'si karanlıkta olan Türkiye'de bugünlerde yer yer 5-6 saati aşan elektrik kesintileri yapılmaya başlanmıştır. Bilindiği gibi, Türkiye elektrik enerjisi üretimi bakımından kendine yetmeyen bir ülkedir. Günde yaklaşık 8-9 milyon

KW saatlik elektrik enerjisi açığı vardır. 1979 Mart ayından beri yalnızca kısıntı yolu ile giderilmeye çalışılan bu acıkmış aylarına girilmekte olan bu günlerde, özellikle barajlardaki su düzeylerinin düşmesi sonucu daha da fazlaşmıştır. Bugün güç olarak 650-700 MW tutarındaki enerji açığı bir Ambarlı santral demektir. Dışarıdan satın alınan enerji ile veya programsız kesintilerle bu açığın halkımızdan saklanması mümkün değildir. Halkın karanlıkta bırakılması pahasına, üretken olmayan sanayinin emrine savurganca verilen elektrik enerjisi üretiminin % 75'i ile ekonomi için gerekli olmayan üretim yapılmasına devam edilmektedir.

Gerçekte bu kesintiler zengin su ve kömür potansiyelimizi değerlendirmek yerine, "en pahalı enerjidir" mantığıyla, dışa bağımlı fuel-oil'e dayalı santrallara ağırlık verilmesinin bir sonucudur. Bu anlayış, Nükleer Enerji santrallerinin yapımına girişilmesi ile devam etmektedir.

Odamız, halkımıza karardıkta bırakılmasının, yıllardır sürdürülen bu dışa bağımlı çarpık enerji politikalarından kaynaklandığını panel, seminer ve yayın yoluyla anlatma çalışmalarını sürdürecektir.

Kendi mesleki alanında çalışmalarını sürdüren Odamız, ülkemizdeki ekonomik ve politik gelişmeleri de yakından izlemektedir.

Bilindiği gibi, 14 Ekim'de ülkemizde kısmi senato seçimleri yapıldı. Seçim sonuçları gerçekçi bir biçimde incelendiğinde, iddia edildiği gibi sağ partilerin bu seçimde bir oy patlaması yapmadığı, ancak CHP'nin tabanının önemli bir bölümünün sandığa gitmediği görülür. 1977 seçimlerinde CHP'ye oy veren, umut bağlayan kitleler neden bu seçimde sandığa gitmediler? CHP'nin 21 aylık iktidarı dönemine bakıldığında, bu sorunun cevabı açık seçik bulunur.

Programda dışa bağımlılığa karşı mücadele edeceğini söyleyen CHP,

21 aylık iktidarında dışa bağımlılığı artırıcı yönde çabalar göstermiştir. Akkuyu Nükleer Enerji Santralının yapımına karar verilmesi, sadece bir örnektir. Bu dönemde emperyalist kuruluşların ülke ekonomisine müdahaleleri artmış, devalüasyon, zam önerileri eksiksiz yerine getirilmiştir.

Programında tüm kamu çalışanlarına sendika kurma hakkı verileceği söylenirken, bunun tam aksine kamu kesiminde çalışan işçilerin memur yapılması için yasa değişikliği tasarısı hazırlanmıştır.

Programında, karaborsacılık ve stokçulukla etkin bir şekilde mücadele edileceği savunulurken, iktidar döneminde yağ, tüpgaz, benzin gibi temel ihtiyaç maddeleri bulunamaz olmuş, halk kuyruklarda 4-5 saat beklerken stokçular karaborsa satışlarla, milyonlarına milyonlar katmışlardır.

Yine 1977 seçimlerinde halka faşist örgütlenmelerin dağıtılacağı, kaynağına inileceği söylenmiş, ancak bu yolda fazla bir adım atılmamıştır. Devlet dairelerinde faşist örgütlenmeler varlıklarını korumuş, hatta yer yer daha fazla örgütlenme olanağını bulabilmiştir.

Bu dönemde, 141 ve 142 gibi anti-demokratik yasaların kaldırılacağı vaatleri unutulmuş, bunun yerine baskı, kıyım, sürgün, tutuklama uygulamaları devrimci, demokrat, yurtsever kesimlere alabildiğine yönelmiş, şövenist uygulamalar yoğunlaşmış, devrimci, ilerici sendikalara ve demokratik kitle örgütlerine yönelik baskılar yoğunlaştırılmıştır.

Özetlemek gerekirse, CHP ağırlıklı iktidar döneminde, demokratik kitle örgütlerine baskı ve kapatma tehditleri yoğunlaştırılmış, emekçi kesimlerin istemleri yerine emperyalist kuruluşların ve tekelci sermayenin istemlerini yerine getiren bir politika izlemiştir. Böyle bir politikanın emekçi halk kesimlerince onaylanamayacağı açıktır. 14 Ekim

seçimleri de bunu göstermiştir.

Seçim sonuçlarından ortaya çıkan, kitlelerin CHP'nin 21 aylık iktidarındaki politikalarına büyük oranda bir tepkisidir.

Seçimlerden sonra, CHP ağırlıklı hükümetin istifa etmesiyle birlikte, nasıl bir hükümetin kurulacağı tartışması yoğunlaşmıştır. Bizce önemli olan bundan ziyade öz itibarıyla önümüzdeki dönemin nasıl bir dönem olduğudur, önümüzdeki dönemde üyelerimizin demokratik kitle örgütlerinden neler beklediğidir, önümüzdeki dönemin, emeği ile geçinenele, bu kesimde yer alan biz teknik elemanlara daha çok yoksulluk ve baskı getireceği açıktır. Çalışanların demokratik kitle örgütlerine baskıların yoğunlaştırılması gündemdedir. "Ara Rejim" adı altında açıktan faşizm çağrılan yapılmakta, bunun kamuoyu oluşturulmaya çalışılmaktadır. 12 Mart programcısı bu kesimlerin hesaplarının kursaklarında bırakılması devrimci, demokrat, yurtsever güçlerin önünde duran bir görevdir ve mutlaka başarılacağına inanıyoruz.

Biz teknik elemanlara ve demokratik örgütlerimize düşen görevler, yönelecek baskılara ve faşist saldırılara karşı her alanda ortak mücadelelerin örgütlenmesi doğrultusunda çalışmaktır, üst örgütümüz TMMOB'nin bu dönem uygulama programında yer alan ÇALIŞANLAR KURULTAYI'nı zaman geçirmeden toplamak demokratik kitle örgütlerinin önünde duran önemli bir görevdir. DİSK ve demokratik kitle örgütlerinin birlikte kotarmaları gereken ÇALIŞANLAR KURULTAYI Grevli Toplu Sözleşmeli Sendikal Haklar Mücadelesinin, faşist terör ve baskı uygulamalarına karşı ortak mücadelelerin yürütülmesinde önemli bir adım olacaktır.

Odamızın, yöneticileriyle, üyeleriyle bu çalışmaların gerçekleştirilmesi doğrultusunda TMMOB yürütücülüğünde, 19 Eylül kitle eyleminde olduğu gibi her türlü çabayı göstereceğini kamuoyuna duyuruyoruz.

POLONYA ELEKTROTEKNİK ve UZİLETİŞİM SEMİNERİ YAPILDI

Odamızın uluslararası ilişkilerinde önemli bir yer oluşturan Polonya Elektrisyenler Birliği (SEP) ile olan ilişkiler 8-9-10 Kasım 1979 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen Polonya Elektroteknik ve Uziletişim seminerleriyle yeni bir boyut kazandı.

Hatırlanacağı gibi SEP ile ilişkiler 1974 yılında başlamış, 1977 ve 1979 yıllarında Türkiye ve Polonya'da teknik seminerler düzenlenmişti. 1979 Haziran ayında SEP ile ortak hazırlanan protokol gereğince de Kasım ayında, Türkiye'de yeni bir elektroteknik ve uziletişim seminerleri düzenlenmesi kararlaştırılmıştı.

Bilindiği gibi meslek odaları toplum yaşamında demokratik bir baskı unsuru olmanın yanısıra üyelerinin mesleki bilgi ve görgülerini artırmakla da yükümlüdür. Bunda, yeni bilimsel bulgu ve teknolojilerin öğrenilmesinin ve başka ülkelerdeki elektrik-elektronik sanayinin, uziletişim alanındaki gelişmelerin, elektrik enerjisi üretim ve tüketim planlamasının tanınmasının büyük yarar vardır.

Elektrik mühendisliği dalında çeşitli konulardaki gelişmeler ve bunla-

rın Polonya'daki uygulamalarının uzmanlarca aktarıldığı bu yılki seminerler güç elektriği ve uziletişim konularında iki ayrı yerde yapıldı. Uzmanların sunacağı tebliğlerin İngilizce metinleri önceden sağlandı ve bu tebliğler kısa zaman içerisinde Türkçe'ye çevrilerek basıldı ve seminerlerden önce dinleyicilere dağıtıldı. Yapılan program gereğince güç elektriği seminerleri DSİ Konferans salonunda, uziletişim seminerleri de PTT eğitim merkezi konferans salonunda 8 Kasım 1979 günü başladı.

ELEKTROTEKNİK SEMİNERLERİ

DSİ Konferans salonunda yapılan açılış töreninde EMO başkanı Bülent Damar, SEP başkanı Dryzek ve TEK Genel Müdürü Gültekin Türkoğlu iki ülkenin elektrik mühendisleri örgütleri arasındaki ilişkilere değinerek bu çalışmaların ileride daha somut yararlar sağlaması dileğinde bulundular. TMMOB Başkanı Teoman öztürk de konuşmasında iki ülke arasındaki ilişkilerin sadece teknolojik düzeyde kalmayıp iki ülke emekçi halklarının birliği

yönünde de gelişmesi gereğini belirtti.

Daha sonra tebliğlerin sunulmasına geçildi. Bu tebliğler ve sunucular şöyleydi.

- Termo ve Hidroelektrik santrallerindeki Büyük Genaratörlerin Uyan Dizgeleri ve Otomatik Gerilim Düzelenleyicileri, Yük. Müh. Jerzy Wawioro.

- Güç Mühendisliğinde Bakım ve Elektriksel Donanım Deneyleri, Dr. Zygmunt Rozewicz.

- Polonya Güç Dizgesinde Elektrik Santralleri arasında Ekonomik Yük Dağılımı, Dr. Henryk Gladys.

- Enerji Dizgesi ve Bileşenlerinin Denetiminde Kullanılan Modern Bilgisayar Dizgeleri, Yük. Müh. Ryszard Matla.

- Polonya Elektrik Şebekesi İşletiminin Genel Kuralları, Dr. Witold Zarabenski.

- Polonya Güç Dizge Pratiğinde Kullanılan Jeneratör-Trafo Biriminin ve Eşzamanlayım Donanım Rölle Korunması, Dr. Sylvia Wroblewska.

- Büyük Güç Birimleri Yardımcı Sürücülerinin Otomatik Denetim Dizgeleri, Yük. Müh. Jerzy Wawioro.

UZİLETİŞİM SEMİNERLERİ

PTT Eğitim Merkezi Konferans Salonunda yapılan Uziletişim Seminerleri EMO Başkanı Yardımcısı Müjdat Savran ve SEP başkanı yardımcısı Janowich'in konuşmalarıyla açıldı.

Sayısal uziletişim aygıtları ve ağının mevcut uziletişim ağıyla ortak çalışmasından doğan sorunların tartışıldığı bildiriler, ülkemiz uziletişim ağının benzer sorunlarla karşı karşıya olması nedeniyle dinleyiciler tarafından ilgiyle izlendi. İki gün süren seminerler süresince sunulan tebliğler ve sunucular şöyleydi.

Elektroteknik seminerlerinden bir görünüm

-E-10 Dizgesi, Son Gelişmeler, Ge-
liştirme Tasarımları, Üretim Tekno-
lojisi Sorunları, Yük. Müh. Zyemo-
with Fraczek.

- Mevcut Telefon Şebekesinde Sa-
yısal Santral Dizgesine Giriş, Yrd.
Prof Jerzy Trenchinski.

- Sayısal Çoklayıcı Dizge Tip
TCC 120, Yük. Müh. Bogdan
Czajka.

- Polonya Uziletişim Şebekesinde
Bakım ve Nitelik Denetimi için Kul-
lanılan Otomatik Aygıtlar, Yük.
Müh. Stanislaw Sen ta.

Oda başkanımız B. DAMAR ve DRYZEK

NÜKLEER ENERJİ SANTRALLARI PANELLERİ

ADANA NÜKLEER ENERJİ PANELİ

Adana Nükleer Enerji Santralleri Pa-
neli 6 Ekim 1979 tarihinde Adana
Belediyesi Tiyatro Salonunda yapıldı.
PANELİ konuşmacı olarak Kemal
İnan (ODTÜ), Aydan Bulcan (Mi-
marlar Odası) ve Kemal Bilgin
(EMO) katıldılar. Konuşmacılar,
ağırlıklı olarak nükleer santrallerin enerji
sorununa bir çözüm olamayacağı,
aksine ülkemizde emek sömürsünü
ve emperyalizme ekonomik ve siya-
si bağımlılığımızı yoğunlaştıracağı-
nı dile getirdiler. Elektrik enerjisi
üretiminde gelecekte öngörülen ar-
tışların gerçekçi olmadığı, geçmiş
yıllardaki düşük üretim kapasitesin-
deki artış oranlarının dünyanın hiç
bir ülkesinde korunamadığı, gerçek-
çi bir yaklaşımla öz kaynaklara da-
yalı potansiyelimizin 2000 yılların-
dan sonra da tükenmeyeceği anlatı-
larak, nükleer enerji üretiminin öz
kaynaklara dayalı bir enerji planı
içinde ele alınması gerektiği, nükle-
er santralin bugün egemen sınıfların
emperyalizmin dayatmasıyla uir poli-
tik tercihi olarak gündeme getiril-
diği anlatıldı.

Nükleer santrallerin, ülkemizdeki
koşullarda, çevreye etkilerinin, ge-
leşmiş ülkelerinkinden çok daha sa-

kıncalı olacağını belirten konuşma-
cılar, emperyalizmin, ülkemizde ku-
rulan nükleer santrallerin tuzağının
hazırlık çalışmalarını çok önceleri
başlattığını ortaya koyan somut
kanıtlar verdiler.

PANELİ ilgiyle izleyen dinleyiciler,
panelin sonunda konuşmacılarla
birlikte bugün ülkemiz emekçilerine
sunulan nükleer enerji programının,
akaryakıtı dayalı enerji politikala-
rıyla nasıl bütünleştiğini tartışarak,
enerji bunalımının, ancak ülkemizde
emperyalizmin egemenliğinin kırıl-
masıyla emekçi halkımız yararına
çözülebileceğini vurguladılar.

*

DENİZLİ NÜKLEER ENERJİ SANTRALLARI PANELLERİ

TMMOB'nin düzenlediği ve Elektrik
Mühendisleri Odası'nın yürüttüğü
"Nükleer Enerji Santralleri" konulu
panellerin birisi de 9 Kasım 1979
Cuma günü saat 14.00'de Denizli'de
yapıldı. Elektrik Mühendisleri Odası
İzmir Şubesi Başkanı Yüksel Le-
ventoğlu'nun yönettiği panelde Yük-
sel Birdal (EMO İstanbul Şubesi),
Müjdat Savran (EMO), Denizli Sana-
yi Odası temsilcisi, Mazhar Boyla,
Gürcan Banger katıldılar.

İki tur halinde sürdürülen konuşma-

larda, nükleer santrallerin gereklili-
ği, planlama sorunları, elektrik
enerjisi üretim ve tüketim yapılan
ve Akkuyu'da yapılması planlanan
600 MWhk nükleer santrale ilişkin
ekonomik ve teknik konular tartışıldı.
Konuşmacılar, adı geçen so-
runları ülke gerçekleriyle bağlantılı
olarak açıkladılar.

Geniş bir katılımın sağlandığı ve iz-
leyicilerin ilgi çeken sorular ve açıklama-
larıyla bütünleşen panelde şu gö-
rüşler öne çıktı:

Büyük oranda dışarıya dayalı ola-
rak yapılan nükleer santrallerin emperyalizme olan işbaşımlılığını artırmaktadır. Geçici uir çö-
züm olarak gözükten geleneksel nükleer santral teknolojisi 1990'lardan sonra etkin bir yakıt darboğazı teh-
didi altındadır. Aşırı büyüme hızları ve talep artışları gözönüne alınarak önerilen nükleer santraller Türkiye elektrik enerjisi sorununun çözümünü sağlayacak "büyülü anahtar" değildir. Sorun, ancak özkaynakların değerlendirilmesi ve bu amaçla ulusal elektromekanik sanayinin kurulması ile hafifletilebilir.

*

DIYARBAKIR NÜKLEER ENERJİ PANELİ

Diyarbakır Nükleer Enerji Santralleri
Paneli, 17 Kasım 1979 Cumartesi

günü Halk Eğitim Merkezinde yapıldı. Panele, Teoman Alptürk, Bekir özgirgin, Mazhar Boyla (ADMMA) ve Kemal Bilgin konuşmacı olarak katıldılar. Paneli TMMOB üyeleri yarasıra çok sayıda öğretmen, işçi, memur ve halktan kişiler ilgiyle izledi.

Konuşmacılar, Türkiye'nin elektrik Enerjisi üretimi açısından içinde bulunduğu durumu, enerji üretiminde dışa bağımlılığın nasıl planlı bir biçimde geliştirildiğini, üretilen enerjinin çarpık sanayide ölçsüz ve kısa dönemli kar amaçları uğruna hemen hemen tamamen tüketildiğini, bedelinin de tümüyle yoksul halka ödetildiğini somut verilerle ortaya koydular. Nükleer santrallerin da, tüm üretim araçları gibi kapitalist sistemde emeğin sömürsünü arttırmaktan başka bir işe yaramayacağı, bir avuç sömürücünün sınıf egemenliğinin, baskı ve tahakkümünün bir aracı olacağı belirtildi.

Uluslararası emperyalist tekellerin Uluslararası Atom Enerjisi Komisyonu aracılığıyla geri bıraktırlmış ülkelerde yaptıkları bir pazar araştırması sonucu ülkemiz-için önerilen nükleer enerji programı ile şimdiki uygulamanın nasıl çakıştığı, bazı çevrelerin bu programı uygulamak için nasıl çaba gösterdiği kanıtlarıyla açıklandı.

Nükleer santralin teknolojik sorunları, yakıt darboğazları, ülkemizde bu alandaki çalışmaların ne kadar yetersiz olduğu, bu alanda yetersizliği kanıtlanmış, adı duyulmamış şirketlere salt mühendislik ve proje hizmetleri için nasıl ölçsüz kar olmaları sağlandığı, yoksul halkın alın terinin emperyalizme peşkeş çekildiği anlatıldı, özellikle teknik konular, uzman arkadaşımız Mazhar Boyla tarafından slaytlar gösterilerek ayrıntılı biçimde açıklandı.

İzleyiciler, bu tür panellerin daha geniş kapsamlı ve daha iyi duyuru-larak, yerel demokratik kuruluşlarla daha akı bir işbirliğiyle gerçekleştirilmesini isteyerek, panelin oldukça yararlı ve aydınlatıcı olduğunu belirttiler.

DİSK GENEL-İŞ'E BAĞLI İŞÇİLERİN İETT'DE YAPTIKLARI PROTESTOYU DESTEKLİYORUZ

EMO İstanbul Şubesi 29 Kasım 1979 tarihindeki aşağıdaki basın açıklamasını yaptı.

"Faşist terörün alabildiğine arttığı, hergün onlarca devrimcinin, ilericinin katledildiği, bunun yanısıra basında, televizyonda, radyoda açık açık zaten kısıtlı olarak var olan demokratik haklarımızın tümünü elimizden alacağımızı söyleyen yeni bir MC dönemini yaşamaktayız.

Devlet kadrolarında yapılacak değişikliklerle, faşistlerin bu mevkilere gelmeleri sağlanmaya çalışılmaktadır. Kısacası yeni MC demokratik haklarımızı elimizden almak, bizleri daha da yoksulluğa itmek için elinde bulunan tüm olanakları şimdiden seferber etmeye başlamıştır.

MC'nin tasfiyeyi,, baskıyı sağlayamadığı yerlerde ise kendilerine sosyal-demokrat diyen yerel yönetimler buna yardımcı olmaktadır.

Ülke çapında Devrimcilere

yönelik baskı, sindirme politikasının bir halkası da İETT'de yaşanmaktadır.

İETT ve Belediye yönetimi ele vererek, devrimci, demokrat üyemiz Taşıtlar Daire Başkanı'nı görevden almıştır. İETT'de bu tür bir uygulamaya gidilmesi özünde anti-faşist İETT emekçilerine yönelik bir harekettir. Taşıtlar Daire Başkanı'nın görevinden alınması bir başlangıçtır. Bu tasfiye ileride daha alt basamaklarda görev yapan tüm anti-faşist teknik eleman, memur ve işçilere de uygulanacaktır. İETT'de gerek devrimcilere yönelik saldırılar, gerekse toplu sözleşme maddelerinin uygulanmamasını protesto eden DİSK-Genel-İş'e bağlı işçilerin haklı direnişini destekliyor ve diyoruz ki: Görevden alınması gerekenler ilericiler, demokratlar, devrimciler değil, gerici-faşist idarecilerdir.

Devrimcilere karşı alınan her tavrı gerici ve faşistlere verilen pırimdir."

İSTANBUL ŞUBESİ TEKNİK GEZİ DÜZENLEDİ

üyelerimizin mesleki bilgilerini arttırmalarına ve mesleki gelişmelerine olanak sağlamak amacıyla, Aralık ayı içinde EMO İstanbul Şubesi aşağıdaki yerlere bir dizi teknik gezi düzenledi:

Ambarlı Termik Santrali, AEG Elektrik Endüstrisi AŞ, A YAZ AĞ A Nükleer Enerji Enstitüsü Araştırma Reaktörü, PTT Elektronik Haberleşme Cihazları Laboratuvarı.

III. MC. HÜKÜMETİ PROGRAMI

TMMOB ve bağlı Odalar 3. MC Hükümeti programının kapsamlı bir eleştirisini hazırlayarak 23.11.1979 günü kamuoyuna duyurdular. Odamızın "Enerji Sorunu ve Renkli Televizyon" bölümünü hazırladığı bu çalışmanın tam metnini sunuyoruz.

1. III' MC HÜKÜMETİ PROGRAMININ ANA YAPISI

III. MC Hükümetinin Programı, işbirlikçi tekelci burjuvazinin çıkarlarının geliştirilmesi, bunların korunması, diğer taraftan işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin toplumsal muhalefetinin bastırılması için alınacak önlemleri içeren siyasal bir belgedir.

Programın yapısı, yaklaşımı, ilkele-ri, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nua faşist özelemler taşıyan görüşleri ile paralellik ve uyum içerisinde.

Programa göre Devlet, işbirlikçi tekelci burjuvazinin karlı bulmadığı alanlarda daha da etkinlikle yer alacak biçimde örgütlendirilmek, sermaye iktidarının alt-yapısını oluşturan bir aygıt durumuna getirilmek istenmektedir.

O program işbirlikçi tekelci burjuvazinin işçi sınıfı ve emekçi kitlelere karşı olan ekonomik-politik-ideolojik savaşının daha da şiddetlendirilmek istendiğinin somut belgesidir.

2. PROGRAMIN ANTİDEMOKRATİK İÇERİĞİ

III. MC Hükümeti, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin, hayat pahalılığı, işsizlik, faşist-gerici baskılar, emperyalist sömürü ve ırkçı-şoven politikalar karşısında kabaran toplumsal muhalefetini bastırmak, susturmak, etkisiz kılmak için bir seri yeni anti-demokratik yaklaşım ve "önlem"leri içeriyor. Ve bu "önlem"lere gerekçe olarak da şöyle bir yaklaşım-da bulunuyor:

"Anarşi, terör, bölücülük, yıkıcılık, enflasyon milli meselelerdir. Bu meselelerin hallinde HERKESİN DEVLETE VE HÜKÜMETE YARDIMCI OLMASI LAZIMDIR".

Demek ki işçi sınıfı ve emekçi kitleler karşısında MC yeniden ve daha etkin bir biçimde oluşmuş bulunuyor.

Programda "önlem"ler alınırken hangi "tehükeler" in gözönünde tutulması gerektiği şöyle dile getiriliyor: "Tedbir alınırken kanunlarımızın yasakladığı her türlü ideolojinin, her türlü totaliter rejim arzusunun

ve özellikle komünizmin ülkemiz için büyük bir tehlike teşkil ettiğinin hiçbir zaman gözden kaçırılması gerektiğine inanıyoruz."

Bu yaklaşım içerisinde işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin ekonomik-demokratik örgütleri, sendikalar, meslek odaları, dernekler üzerindeki, faşist baskılar daha da yoğunlaştırılacaktır. III. MC Hükümeti bu konuda çok açıktır. Şöyle deniliyor Program'da: "Huzur ve sükun yeniden hissedilir bir şekilde tesis edilinceye kadar, sıkıyönetime devam edilecektir."

Aynı şekilde: "Anayasa'nın 123. maddesi ile getirilen olağanüstü haller ile ilgili tedbirlere ek olarak bir 'Fevkalade Haller Kanunu' çıkarılacaktır."

Ve yine: "Anayasa'nın 136. maddesi ile kurulması emrolunan Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanunu çıkarılacaktır."

"SENDİKA VE DERNEKLER KANUNLARINDA DEĞİŞİKLİKLER YAPILACAKTIR".

"Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu yeniden düzenlenecek, top-

lantı ve gösteri hakkının kamu düzenini ihlal etmesi veya günlük hayatı felce uğratması önlenecektir."

"Emeğin sermayeye, sermayenin emeğe tahakkümü yerine, hakkaniyet ölçüleri içerisinde UZLAŞMA sağlanacaktır."

TiSK'in istemlerine paralel olarak III. MC Hükümeti'nin Programında yeralan bu gibi hükümler açık faşizme geçişin amaçlandığının en somut belgeleri olarak göze çarpıyor. Gerçekte "Devlete demokratik otoritenin kazandırılması", sermaye için özgürlük, emek için baskı ve zulüm anlamına gelmektedir. Devlet, işçi amfi ve emekçi kitleler için "caydırıcı" sermaye için "özendirici" olacaktır.

öte yandan "emek ve sermayenin uzlaştırdacağı"ndan anlaşılması gereken, işbirlikçi teknelci burjuvaziden yana san sendikacılığın, her zaman olduğu gibi, prim alacağı, işçi sınıfının çıkarlarını savunan devrimci sendikaların ise baskı altında tutulmaya çalışılacağıdır.

Bu arada "devletin sürekliliği" kavramı ile işbirlikçi teknelci burjuvazinin yeni bütünleşme arayışları içinde bulunduğu anlaşılmaktadır. Böylece özellikle CHP'ye, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin giderek büyüyen, kabaran toplumsal muhalefetini birlikte bastırmak için el uzatılmakta, MC'nin yanına bu defa CHP çekilmeye çalışılmaktadır. Gerçekten de "devletin sürekliliği", yani işbirlikçi teknelci burjuvazinin ekonomik-politik-ideolojik egemenliğinin sürekliliği konusunda, düzen partileri arasında en geniş bir görüş ve anlayış birliği vardır.

Aynı şekilde, Programda yer alan "düşünce ve inanç özgürlüğü" yada "İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'ne bağlı kalmak" gibi sözcüklerle anlatılmak istenen, işbirlikçi teknelci burjuvazinin ekonomik faaliyetlerinde ve politik hareketlerinde alabildiğine özgürlüktür. Burada işçi sınıfı ve emekçi kitlelere, onların örgütleri, dernekler, sendikalar ve meslek kuruluşlarına baskı vadedilmektedir.

3. PROGRAMIN EKONOMİK İÇERİĞİ

III. MC Hükümeti'nin Programı temel ekonomik yaklaşımları açısından ülke ve kamu kaynaklarının, işgücümüzün, doğa zenginliklerimizin, emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine peşkeş çekilmesi program ve politikasının somutlanmaından başka birşey değildir. Programın konut, ulaşım, enerji, kamu iktisadi teşebbüsleri, toplu taşın, kırsal alanların sorunları, vb. konulardaki yaklaşımı bu tutumun en belirgin örnek ve kanıtlarını oluşturuyor. Şöyle ki:

3i- III. MC HÜKÜMETİNİN GENEL YATIRIM POLİTİKASI VE "KİT"LER

III. MC Hükümetinin programında bu konu ile ilgili olarak şu yaklaşım yapıyor: "Vatandaşın teşebbüs hakkına son veren ve çalışma alanını daraltan işlerden devlet çekilecektir."

Burada "vatandaş"tan anlaşılan "halk", yani emekçi kitleler değil, uluslararası tekellerle bütünleşmiş işbirlikçi teknelci sermaye erbabı ol-

duğu apaçıktır. III. MC Hükümeti "örtülü" bir dille, işbirlikçi teknelci sermayenin tatlı karlar sağlayacağı alanlardan, Devlet'in, yani kamu iktisadi teşebbüslerinin çekileceğini belirterek işbirlikçi teknelci sermayenin çalışma, yani ekonomik ve politik egemenlik alanını genişletmeyi amaçlıyor. Nitekim yatırım politikası daha açık bir biçimde ifade edildiğinde emperyalizme ve işbirlikçilerinin egemenliğine verilen önem daha da belirgin bir şekilde dile getirilmiş oluyor. Şöyle ki: "Sanayi, tarım, enerji, alt-yapı, ucuz ve sağlıklı konut ile ilgili pek çok proje teker teker ele alınacak, durmuş bulunan yatırımlar hareketlendirilecek, yarım kalmış yatırımlar bir an önce tamamlanacaktır..."

"üretim ve yatırım geniş çapta teşvik edilecektir, üretimin ve yatırımın aradığı güven ortamını yeniden meydana getirmeye kararlıyız."

Demek ki, tanm, enerji, alt-yapı, ucuz ve sağlıklı konut yatırımlarını yerine getirmesi için işbirlikçi teknelci burjuvaziye Devlet eliyle, gereken "güvenceler" verilecek, bu alanlar en yaygın ve yoğun bir kapitalist sömürüye açık tutulacaktır.

İşbirlikçi tekeli sermayeye verilen önem, öte yandan yabancı sermayeye, yani emperyalizme verilen önemle de bütünleşmektedir. III. MC Hükümeti bu konuda şu yaklaşımda bulunuyor: "ülkenin kalkınması için yabancı sermayeden yararlanmayı zaruri görüyoruz. Yabancı sermaye akışım yavaşlatan veya durduran bürokratik engelleri kaldırmak kararındayız."

Böylece bir yandan işbirlikçi tekelere, diğer yandan da emperyalizme dayanılarak ülke kaynakları, işgücümüz "planlı" bir şekilde sömürülecektir. Nitekim, III. MC Hükümeti "plan"la ilgili olarak şu değerlendirmeyi yapıyor: "Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı değiştirilerek ülkenin ihtiyaçlarına uygun bir plan yapılacaktır."

Burada da "ülkenin ihtiyaçları" ile emperyalizm ve işbirlikçilerinin egemenliğinin, ihtiyaçlarının, kar hıranın, sömürü olanaklarının kastedildiği apaçıktır.

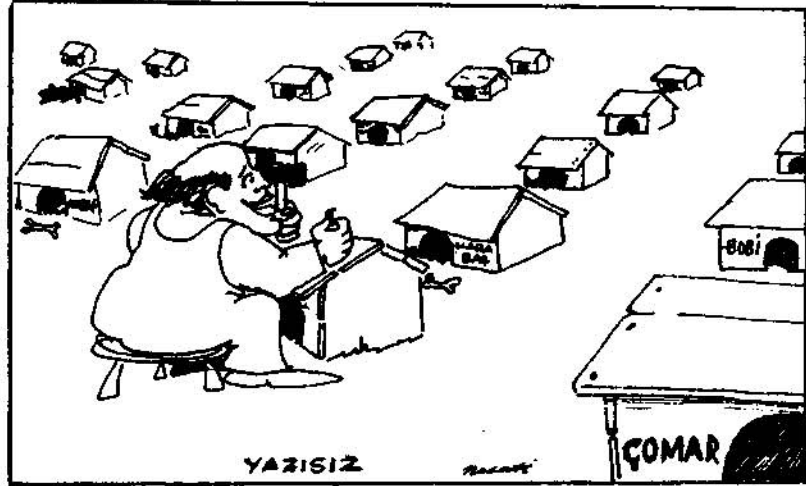
Böylece kamu iktisadi teşebbüsleri ürünlerini maliyetlerinin altında işbirlikçi tekelere devretmek suretiyle artı-değer sömürüsüne aracılık etmiş olacaklardır: 'İktisadi Devlet Teşekküllerinin milli tasarrufları tüketici halden çıkarılması için gerekli tedbirler alınacaktır...

iktisadi Devlet Teşekkülleri ürünlerinin fiyatları ile maliyetleri arasında, enflasyonu körükleyici dengesizliklerin meydana gelmesi önlenektir". Daha açık bir ifade ile, bu kuruluşlar hammadde ve ara malı niteliğindeki ürünlerini, emperyalizm ve işbirlikçi tekel ortaklığına maliyetinin altında satmaya zorlanacaklardır.

ü- KONUT POLİTİKASI

III. MC Hükümetinin Konut Politikasının ana ilkeleri de, devlet eliyle işbirlikçi tekeli burjuvazinin karlarının artırılmasından başka birşey değildir. Şöyle deniliyor bu konuda: "Ülke çapında bir milli konut politikası uygulanacaktır..."

ÖZEL SEKTÖR toplu konut yapı-

mına yumenanieceK ve DU tıp Kuruluşlar çeşitli tedbirlerle teşvik edilecektir."

Diğer bir deyişle, uluslararası tekelin uzantısı olarak ülkemizde faaliyet göstermekte olan lüks inşaat malzemesi üreticisi kuruluşlar eliyle luşturulan "KONUT HOLDİNG"V ri devlet eliyle teşvik edilecek, altyapısı devlet eliyle oluşturulmuş kent alanları işbirlikçi tekeli sermayenin hizmetine sunulacak, lüks konut yapımı kısırlıtacaktır.

Bu arada yanlış bir anlamaya meydan verilmemesi için "özel" mülkiyete ait arsalar üzerindeki gecekonduların yıktırılacağı, dolaylı bir yoldan da olsa, şöyle dile getirilecektir: "Kamuya ait arsalarda inşa edilmiş gecekonduların, mevcut yasalar içinde hukukileştirilmesi sağlanacaktır."

Diğer bir deyişle "özel" kesime ait arsalarda inşa edilmiş gecekonduların "icabına" bakılacaktır.

Bu arada öğretmenlere, ordu mensuplarına, memurlara konut gereksinmelerinin karşılanacağı söylenecek, toplumun bir kesimi için görünüşte çözüm önerileri getirildiği izlenimi verilmeye çalışılmaktadır. Buna karşılık devlet memurları dışında kalan emekçi kesimler hesaba katılmamaktadır. Bu doğrultuda oluşan, ya da oluşturulacak izlenimi verilen konut politikasının nesnel anlamı, sendikal haklardan yoksun bırakılmış ve giderek yoksullaşan memur kitlesinde oluşmakta

bulunan toplumsal munaieieu söndürülmesi, etkisiz kılınması çabalarından başka birşey değildir.

öte yandan konut kiralardaki yükselişlerin arsada ve yapıda oluşan spekülasyon değer artışlarının bir ürünü olduğu görmezden gelinerek, bunların kiracı-kiralayan düzeyinde yasal önlemlerle denetim altına alınabileceği savunulmaktadır. Bu sav hem yanıltıcı hem de gerçekleri ve hedefleri saptırcıdır.

iii- ULAŞIM POLİTİKASI

Yine uluslararası otomotiv tekelere ile uluslararası petrol tekelere tarafından uygulamaya konulan karayolları politikası ana hatlarıyla izlenirken, demiryolculuk üvey evlat işlemi görecektir. Programda demiryolu yatırımları ile ilgili olarak sadece şu cümleler yer alıyor: "Demiryolu şebekemiz ıslah edilecektir.

Ankara-tstanbul sürat demiryolu bir an evvel tamamlanacaktır."

Diğer bir deyişle, yeni demiryolu yapımına gidilmeyecek, kapalı bir ifade ile mevcut hatların "ıslahı"na çalışılacaktır. Bu ıslah işlemlerinden neyin anlaşıldığı, bu işlemlerin ne gibi bir programla ve hangi kaynaklarla uygulamaya konulacağı kasıtlı olarak geçiştirilmiştir programda.

Ama bu arada, uluslararası sermayenin istemlerine uygun olarak Avrupa-Asya sürat yolları bir an önce ta-

mamlanacaktır: "Avrupa-Asya arasındaki hareketin engeli olmamak için ve bu hareketten geniş çapta faydalanmak için sürat yolları projesinin uygulanmasına özel itina gösterilecektir."

Bu yaklaşımın anlamı batılı tekeller için altyapımın kurulmasının taahhüt edilmesidir.

Bu arada gerek şehir içi, gerekse şehirlerarası ulaşımda toplu ulaşım ilkelerinin benimseneceğine dair en ufak bir belirti yoktur. Aksine, mevcut yoz ve çarpık sistem aynen benimsenmekte ve hamamın namusunu kurtarmak kabilinden şu gibi ifadelerle yetinilmektedir: "Büyük şehirlerimizde yoğunlaşan trafik sorunları ile şehirlerarası kara trafiğinin meydana gelen büyük can ve mal kayıplarını önleyici her türlü tedbir süratle alınacaktır."

Bu tedbirler nelerdir? Ne şekilde alınacaktır? Hangi kuruluşlar eliyle uygulamaya konulacaktır? Bu konularda programda tek bir kelime mevcut değildir.

iv- PETROL POLİTİKASI

Ülkemizin doğal kaynaklarına dayalı bir enerji politikası, bir ulaşım politikası uygulamak yerine uluslararası tekellerin karlarını artırmak amacıyla özellikle 1950 sonrasında uygulanmış bulunan petrole dayalı tüketim politikası günün "değişen" koşullarına koşut olarak, yerli-yabancı sermaye ortaklığına daha rahat kar olanakları sağlamak üzere belirli bir değişime uğratılacaktır: "Ülkenin bugün karşılaştığı ve ödemeler dengesini sarsan petrol meselesi önümüzdeki yıllarda daha büyük boyutlara ulaşacaktır."

Türkiye her çareye başvurarak denizde, karada, petrol aramaya koyulmak, her kaynaktan faydalanmak ve mutlaka petrol bulmak mecburiyetindedir.

Bu hedefe ulaşmak için cari mevzuatın ve uygulamanın cesaretle değiştirilmesi cihetine gidilecektir."

Daha açık bir ifade ile, geçmişte

uluslararası tekellerin gönderdiği "uzmanlar" tarafından hazırlanmış bulunan Petrol Yasası değiştirilecek, günün koşullarına göre, uluslararası petrol tekellerine ülkemizin doğal kaynakları üzerinde yeni egemenlik hakları tanınacaktır.

Böyle bir yaklaşım yabancı sermayeye yeni davetiyeler çıkartmaktadır.

öte yandan programda "bütün rafineriler tam kapasite ile çalıştırılacaktır" denilmektedir. Dolayısıyla ATAS da tam kapasite ile çalıştırılacak demektir. III. MC Hükümeti'nin ATAS'ı devletleştirmesi düşünülemezine göre bu yaklaşımın nesnel anlamı ATAS'ı "tam kapasitede" çalıştırmak için, ATAS ortağı uluslararası petrol tekellerinin istedikleri fiyatların kabulünden başka birşey değildir.

v- KIRSAL ALANLAR

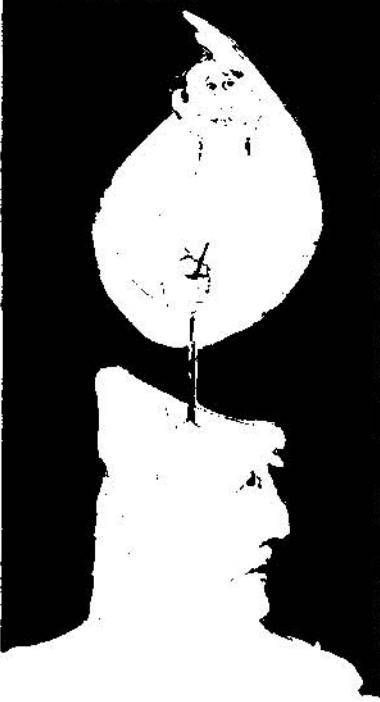
Hükümet Programı'nda kırsal alana büyük hizmetler götürüleceğinden bahsedilmekte ve özellikle Güneydoğu Anadolu büyük projesinin yeniden hareketlendirileceği ileri sürülmektedir. Bu arada Programda tr****k reformu hiçbir yerde sözkö-

nusu edilmemiştir. Oysa ülkemizde tarımla uğraşan ailelerin dörtte birine yalan bir bölümü topraksızdır. 1963'te % 17.52 olan topraksızlar oranının 1973'te %22.37'ye yükselmesi tarım kesiminde hızlı bir mülksüzleşmenin oluştuğunu göstermektedir. Bu topraksız aileler özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde büyük toprak sahiplerinin topraklarında çalışan yarı-bağımlı köylü aileleridir.

Büyük toprak ağalarının iktisadi ve dolayısıyla siyasi etkinliğine son vermeyi amaçlayan bir toprak reformunu uygulamaya koymadan, Hükümet Programı'nın ifade edildiği şekliyle "Bir Milli Tarım Planı, başka bir deyimle Yeşil Plan çerçevesi içerisinde" devreye sokulacak büyük sulama projelerinin ve sağlanacak gübre, traktör, ilaç gibi tarım girdilerinin büyük toprak ağalarını daha da güçlendirmeyi hedeflediği açıktır. Hükümetin tarım programı köy emekçilerine birşey getirmeyen bir programdır. Daha açık ifadesiyle, büyük toprak sahiplerinin çıkarlarını savunan AP'nin niteliğine uygun bir programdır.

Hükümet Programı'nda, köy kadastro ve tapulama çalışmalarına hız ve

riileceği belirtilmektedir, ülkemizdeki tapulama ve kadaastro çalışmaları, devlet topraklarının büyük toprak ağalarının mülkiyetine geçirilmesi işlevini görmektedir. Kökleri İmparatorluğun eski dönemlerine kadar uzanan geçici sahiplik hakları yüzlerce yıl sonra mülkiyet hakkı için esas kabul edilmektedir. Günümüzde hiçbir değeri kalmayan bu tür belgelerin toprakların mülk olarak tapulanmaana kanıt olması, bu toprakları tasarrufunda bulunduran köylünün hakkının gaspından başka birşey değildir. Küçük köylülerin mülkiyetine geçmiş olması ya da topraksız ve az topraklı köylülere dağıtılması gereken bu toprakları, Tapulama Yasaları büyük toprak ağalarına gaspetme hakkı tanımıştır. Hızlandırılacak olan köy kadaastro ve tapulama çalışmalarıyla bu gaspın daha da hızlandırılacağı anlaşılmaktadır.

vi- ORMANLAR

Programda yer verilen: üretimin yanında hızlı ağaçlandırma seferberliği ile orman köylülerine yeni iş sahalarının açılması..."

"Köylü ile orman idaresi arasındaki ihtilafları çözmek için her türlü tedbir alınacak, kadaastro çalışmaları hızlandırılacaktır..."

"... orman köylülerinin kalkındırılması için özel projeler hazırlanacak..." türünden yaklaşımlar, sözcüğü sözcüğüne, 6 Nisan 1975 tarihinde Demirel tarafından okunan I. MC Hükümeti'nin Programı'ndaki yaklaşımlardır. Gerçekte MC Hükümetlerinden bir farkı olmayan, özde aynı sınıfsal temele dayanan III. MC Hükümeti'nin Programı'ndaki bu gibi yaklaşımlar gerekli örgütsel ve kaynak olanaklarına ilişkin hazırlıklar yerine getirilmediği için hiçbir anlam taşımayan boş sözlerdir. Herşeyden önce, "hızlı ağaçlandırma", "köylülerin gelirlerinin günün şartlarına uygun seviyeye getirilmesi", "kredi imkanlarının artırılması" türünden önemli kaynak gerektirecek tasarımlar, finansmanın hangi yolla ve nereden sağlanacağını açıklıkla belirtilmemiş olması nedeniyle kağıt üzerinde kalmaya mahkumdur.

vii. DOĞAL AFETLER

Konu tek bir cümle ile geçirilmiştir: "Tabii afetlere maruz kalan yurt köşelerine ve zarar gören vatandaşlarımıza devlet bütün imkanlarıyla yardımcı olacaktır."

Geçmişte okluğu gibi, III. MC Hükümeti döneminde de doğal afetler halinde yardım görecektir olanlar fel-

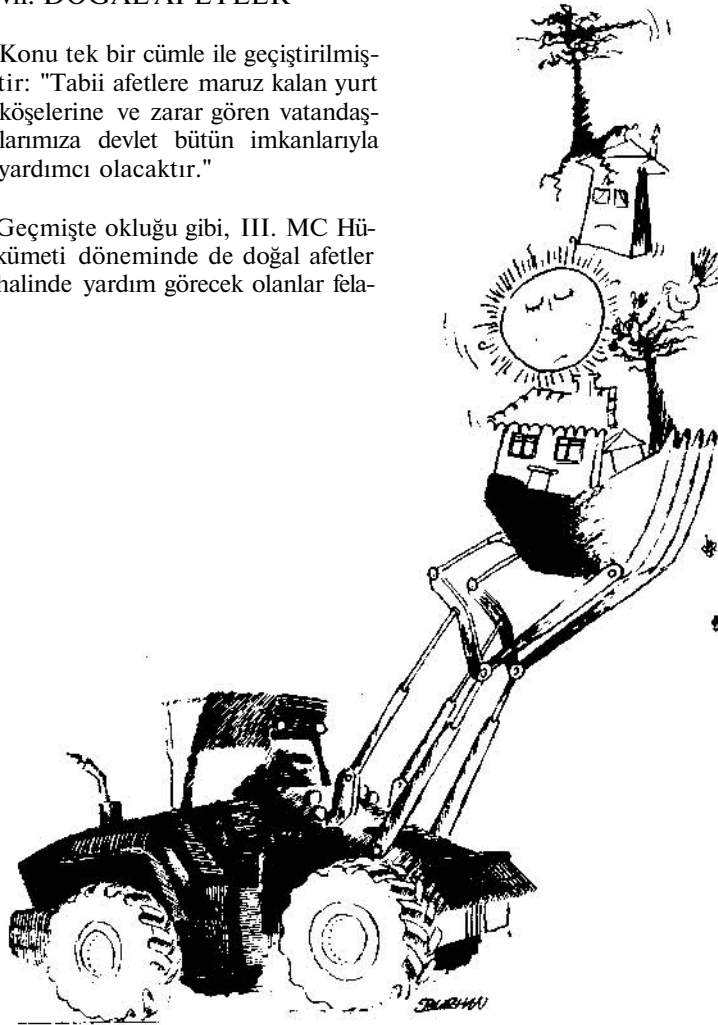
kete uğramış emekçi kitleler değil, devlet eliyle semirtilen kapkaççı müteahhitler, demir ve çimento karaborsacıları, rüşvetçi büyük bürokratlar olacaktır.

viii- ÇEVRE KİRLENMESİ

Burada da tek bir cümle ile yetinilmektedir; "çevre kirlenmesini önlemek için, çevre kirlenmesi ve tabiatın korunması ile ilgili çalışmalar ciddiyetle sürdürülecektir."

III. MC hükümeti dönemine kadar geçen dönemlerde sözkonusu çalışmaların ne kadar "ciddiyetle" sürdürüldüğü anımsanacak olursa, aynı "ciddiyetin" Demirel Hükümeti tarafından da sürdürüleceği anlaşılmış olur.

Gerçekte çevre kirlenmesi, çevre sağlığı, Türkiye'nin emperyalizme

bağımlı çarpık kapitalist ekonomisinin doğrudan bir sorunudur. Çevre kirlenmesini önlemek ve tabiatı korumak iddialarında bulunan III. MC Hükümeti'ni hangi egemen dış ve iç güçlerin desteklediği, daha doğrusu oluşturduğu gözönünde tutulacak olursa bu Hükümetin ÖZEL SEKTÖRÜ ve özelUkle EMPERYALİST TEKELLERİN TÜRKİYE'DEKİ UZANTILARI OLAN, Koç ve Sabancı gibi işbirlikçilerin ellerindeki holding ve firmaları etkin bir şekilde denetlemesi düşünülebilir mi?

Biliyoruz ki, çevre kirlenmesine karşı savaş, doğanın korunması gibi sorunlar üretimin ancak halk için, halktan yana olmasıyla denetlenebilir ve bir çözüme kavuşturulabilir. Yoksa pazar için, kar amacıyla yapılan üretim hiçbir zaman tam anlamıyla denetlenemez. Dolayısıyla Hükümet Programı'nda yeralan yukarıdaki sözleri ciddiye alabilmek olanaklı değildir.

ix- DOĞAL KAYNAKLARIN İŞLETİLMESİ

CHP Ağırlıklı Hükümet'in, yüzüne gözüne bulaştırdığı madencilik politikasından yakınan III. MC Hükümeti bu konudaki yaklaşımını 6 kelime ile dile getiriyor: "Madenlerin en ileri ölçüde işletilmesi sağlanacaktır."

Kimin eliyle? Nasıl? Bu konuda hiç açıklama yok.

Bununla beraber Demirel Hükümeti'nin madenlerin devletleştirilmesi ile ilgili hükümleri geçersiz kıldığını anımsayacak olursak, madenlerin kimler eliyle ve nasıl işletileceğini, en ileri ölçünün ne olduğunu bir kere daha kavramış oluruz. Bu 6 kelimenin anlamı apaçıktır: İşbirlikçi teknelci sermaye ile uluslararası tekeller çok kereler işbirliği içerisinde doğal kaynaklarımızı "en ileri ölçüde" sömürmek suretiyle işletecek, daha doğrusu talan ve çapul edeceklerdir.

x- ENERJİ SORUNU VE RENKLI TELEVİZYON

ülkenin enerji kaynakları araştırıl-

ması, projelendirilmesi ve yapımı Türkiye'nin emperyalist-kapitalist sisteme bağımlı yapısından soyutlanmayacak biçimde yürütülmektedir. Yani tüm bu safhalarda gerek teknoloji gerek sermaye ve gerekse eleman açısından bağımlılık süregelmekte ve bundan sonra da Programın tümü gözönüne alındığında daha da artarak sürdürülecektir. Ancak enerji yatırımlarının tamamlanması veya yenilerinin araştırılması IMF, Dünya Bankası ve diğer emperyalist kuruluşların halkımızın sırtına yükleyeceği sömürünün artması ile orantılı olabilecektir. Bunun yanı sıra çarpık kapitalist sistemin getirdiği plansızlık ve programsızlığın geçmişteki devamlılığı özelde Nükleer Santraller gibi yeni dış bağımlı kaynakları gündeme getirecek ve öz kaynakları geri plana itilecektir. Geçmişte denenen plan ve programlara alınan bu gibi yatırımların bugünkü durumu ortadadır ve gelecekte yapılabilecekler de, hükümet programının özüne ilişkin olarak bağımlılığı giderek artırıcı yönde olacaktır.

özellikle öz kaynaklarımız olan kömür ve akarsular günümüze değin "barajlar kralı" olan başbakanlar tarafından değerlendirilmişken, yeni enerji kaynağı olarak kastedilen kaynakların açıklaması nasıl bir bilimsel yaklaşımla yapılabilecektir?

Gerçekte bunu açıkladılar: Daha çok petrol aramak zorundayız.

III. MC Hükümeti'nin Programı'nda yer alan renkli televizyon ve ikinci kanal yayımına geçileceği vadeleri, ülke gerçeklerine, halkımızın temel gereksinmelerine uymayan, halkımızın istemlerini yansıtmayan, doğrudan doğruya emperyalist tekellerin ve yerli işbirlikçilerinin doyum noktasına yaklaşmakta olan siyah beyaz TV alıcısı pazar sorunlarına çözüm getirmek için programa sokulmuş bulunan çıkarıcı yaklaşımlardır. Bugün ülkemizde 1978 sayılarına göre 4 milyondan fazla siyah beyaz TV alıcısı bulunmaktadır. İkinci kanalın gündeme getirilmesi ile sadece bu alıcılara yapılması gereken ilavelerin bedeli 1976 fiyatlarına göre alıcı başına 2000 TL'dir. 1976 yılında TV alıcı fiyatlarının

5000 TL civarında olduğu, bugün ise bu fiyatların 30 000 TL'ya ulaştığı gözönünde tutulacak olursa, 1980 yılında yapılacak ilavelerin alıcı başına bedelinin 10 000 TL civarında olacağı anlaşılır. Bu ilavelerle ilgili döviz harcamalarının 40 milyar TL'ya ulaşacağı ortadadır.

Gerçekte işçi sınıfının, emekçi kitlelerin istemleri renkli televizyon değil, mevcut programların daha nitelikli, halkımızın sorunlarına daha gerçekçi yaklaşımları içeren olmasıdır. Renkli televizyon ülkemize girdiğinde bu alıcılar 1979 fiyatlarına göre en az 100 000 TL olacaktır. Bu fiyattan da anlaşılacağı üzere, renkli televizyon, ülkemizde ancak "mutlu azınlık"ın istemlerine yanıt verebilecektir, ülkemizdeki gelir dağılımı gözönünde tutulduğunda nüfusun en çok % 10'u alıcıları alabilecektir. Bununla beraber donatım, film, tamir servisleri, program, teknik personel yönünden milyarlarla ölçülen ve tamamen döviz ödemelerine dayanan giderler emekçi kitlelerin sırtına yüklenecektir.

Emekçi kitlelerin istemi ikinci kanal veya renkli TV değil, sorunlarının dile getirildiği nitelikli programlar ve bu programları izleyebilmek için gerekli olan sürekli ve düzenli elektrik enerjisinin sağlanmasıdır.

SONUÇ

TMMOB açısından III. MC Hükümetinin programı, işbirlikçi, teknelci burjuvazinin gereksindiği ekonomik, ideolojik ve politik düzeylerin işçi sınıfı ve emekçi kitleler aleyhine tasarlanan politikaların bütünüdür. İşçi sınıfımızın ve emekçi kitlelerin tüm ekonomik ve demokratik örgütleri ile birlikte TMMOB de hem III. MC Hükümetine ve hem de bu Hükümetin TiSK'in, işbirlikçi tekellerin paralelindeki programına HAYIR diyor ve tüm ilerici-yurtsever-demokrat-devrimci güç ve kuruluşların emperyalizme, faşizme, şovenizme karşı güç ve eylem birliğinin sağlanacağına inanarak bu konuda üzerine düşen görevleri yerine getireceğini kamu oyuna bir kere daha açıklıyor.